

Издаје неђељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с Бос-
ном и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по 10
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплата шаље се у пла-
ћеним писмима непосредно
администрацији „Гласа Цр-
ногорца“ на Цетиње, а може
се и картом унутрњом по-
штом у Котор. Доплати ша-
љу се уредништву. Руко-
писи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За веће и
на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

РИМ, 3 септембра. — Криспијева рана на вилици допире до кости; и мозак му је мало потресен. Стамбулов му је брзојавно своје сажаљење.

БИОГРАД, 3 септембра. — Намјесништво и влада бјеху престављени при договарању с б. Краљем Миланом у Карлсбаду о повратку Краљице Наталије, те изјављују да се држе погодбе са Миланом.

БЕЧ, 3 септембра. — „Politische Correspondenz“ има поуздап глас из Сриједа који одлучно пориче да је ко науимо мијенати стање (државо-правно) Бугарске.

СРИЈЕДАЦ, 4 септембра. — Стојанов, председник собрања, умрло је у Паризу, гдје се од неколико дана бавио ради изложбе.

КИЖБИР, 4 септембра. — Тесар је дошао јучер у јутру, дочекан свечано и одушевљено, пошао у цркву, па примао депутације. Свештенству католичком рече, како се нада да ће свештенство навијек његовати вјерност спрема пријестолу и отаџбини, као и братску слогу између свијех вјера. Депутацијама градова и међа рече, како се узда да ће они помоћи будуће преустројство управе, обзирући се једино на опште добро.

БЕЧ, 4 септембра. — Министар ћесарски бар. Темел кренуо је данас у Биоград.

СРИЈЕДАЦ, 4 септембра. — Принц Фердинанд замолио је преставника Италије, конта Соната, да изјави Криспију његово боље урђе ради скорашње биједи и честитку што се спасао.

НАПОЉ, 4 септембра. — Криспију је боље, чује се боље, рана зарашћује. Само га још боле зглобови вилица. Бисмарк му је брзојавно: Молим вас, драги друже, примите усрдну честитку и жељу да се брзо придигнете и да вас промисао закљони од сваке такве биједи. Криспи је одговорио: Хвала ви. Промисао ми је спасао живот ја ћу га и даље посветити моме Краљу, мојој земљи и миру Јевропе.

НАПОЉ, 4 септембра. — Начелач Криспијев недовољно је да је за то вапао на Криспија, што је републиканца и сиромаша; вели да је смишљао злочин и да је наоштрио крше, дако убије Криспија.

САРАЈЕВО, 4 септембра. — Данас је посвећена нова саборна црква католичка, посветио је прабискуп Штадлер, а било је преко сто духовника, многи бискупи и међу њима Стросмајер.

ЦАРИГРАД, 5 септембра. — Потоњи извјештаји Портини и вел. посланика потврђују да је умирење Крвте скоро довршено, Инглеска влада спрема „плаветну књигу“ која ће сасвим осветљити скорашње догађаје на Криту.

БИОГРАД, 5 септембра. — Краљица Наталија кренула је јучер из Јалте за Одесу.

ПАРИЗ, 5 септембра. — Нов проглас Буланжеров има само ове ријечи: Напријед против заједничког врага, опортунизма (готованства).

РИМ, 5 септембра. — Општинско вијеће примило је приједлог, да се пјаца, гдје је живио Каироли крсти његовим

именом, и да му се у Риму дигне споменик. (Познато је да је пок. Каироли био противник садашње политике криспијеве. Ур.)

БЕЧ, 6 септембра. — Калноки, чим је чуо за Криспијеву невољу, пошао је одмах Нигри да се распита како је Криспију, а овај одмах одговори да му лијепо захваљује на пријатељској бризи.

ОДЕСА, 6 септембра. — Краљица Наталија дошла је прекисноћ на руском топишном броду „Ериклику“ и примљена је овдје са почастима које јој достоје. За неколико дана креће даље.

КИЖБИР, 6 септембра. — Мановре су свршене са сјајним успјехом. Тесар је изјавио своје највише задовољство. Именован је одмах надвојводу Фридриха, за одлично вођење западне војске, командиром петог корпуса, на мјесто Катија који иде у мир. Данашње мановре бјеху занимљиве са ровова, којима се пјенаци и на отвореном пољу могу закљонити. Синоћ је Тесар дошао у Гелесе.

БУДАПЕШТА, 6 септембра. — Министар иностр. послова, граф Калноки, дошао је јутрос амо.

ХАНОВЕР, 6 септембра. — Велики Књаз Насљедник Цесаревић, долазећ са мановара код Мела, стигао је амо ноћас и одмах је пошао даље у Алтону.

БЕЧ, 6 септембра. — Службени војни лист јавља: Војвода од Виртемберга, досад командир 11-ог корпуса у Лавову, постао је командир 3-ег корпуса у Грацу. Досадањи ком. 3. корп. у Кракову, Књаз Виндишгрец, добија 11 корп. у Лавову. Команд. 11 корп., бар. Рајнлендер, постаје команд. у Пшемислу, и т. д. Фелдцајмајстор бар. Ксениг постаје инспектор пјешадије (на мјесто пок. царевиха Рудолфа?)

ЦАРИГРАД, 6 септембра. — Султан је примио врло милостиво прегјуче приспјелог инглеског адмирала Хоскинса и даровао му вел. ленту Мецедије.

АТИНА, 6 септембра. — У Саламини прела је барутана; но нико није погинуо.

ЦАРИГРАД, 7 септембра. — Министарски савјет ријешно је да не чини ништа у српско-бугарској ствари, пошто се увјерио, да ни у Србији ни у Бугарској нема ванредна оружања.

БЕЧ, 7 септембра. — Један пријатељ листа „Politische Correspondenz“ говорио је у Биограду с угледним људима па и са министром председником. Ђен. Савом Груићем, који му сви рекоше, да су људи који су сад на влади, 1885-е год. били против рата са Бугарском, те сад хоће искрено да поштују бугарске границе и тражиће навијек да се уговори поштују.

БЕРЛИН, 7 септембра. — Овдје се мисли, да (суђење о правилном уговорном стању) не пристоји малој Србији, по великим државама. А друго би било, кад би Бугарска хтјела промјенити садашњу подјелу земљишта у своју корист.

БИОГРАД, 7 септембра. — „Одјек“ замјера пок. Стојанову, да је бугарску политику водио рђавим правцем те се нада да ће сад Бугарска одустати од несмислене политике усамљености.

ПАРИЗ, 7 септембра. — Друштво француских инжењера дало је ју-

чер велики објед у част страних инжењера на Ејфеловој кули. У прочељу је сједио сам Ејфел, који је наздравно руском Цару, те рече: Нас привлачи особита симпатија к великом руском народу; ми се радујемо сваком успјеху Русије и мило нам је гледати ону дивну просвјетну радњу њезину у Азији, особито грађење железница. Кад је на то одговорио руски изасланик Карцов изазвао је необично одушевљење. Не бјеше краја клицању: Vive la Russie! Vive la France!

ПАРИЗ, 7 септембра. — Послије велике смотре, поздравно је ђенерал Мирибел војску говором, у коме рече, да је Француска, ослањајући се на своју војску, заузела своје пређашње мјесто и да се не боји више ничега и никог. — Министар војни Фрејсине честитао је војсци и изјавио, да је с таким војском Француска обезбијеђена и да може задати зазор.

СРИЈЕДАЦ, 7 септембра. — У спомен уједињења Ист. Румелије с Бугарском било је данас благодарење у саб. цркви.

БЕЧ, 8 септембра. — Велики Књаз Алексеј, Царев брат, стигао је јуче у јутру у Беч и пошао синоћ у Францесбад. — Грчки Краљ доћиће амо 12 о. м. и кренуће брзо у Атину.

БИОГРАД, 8 септембра. — Њеки зликовци отковали су синоћ железничке шине код Топчидера, те је нишки воз на коме је био митрополит Михаиле искочио из коника, но није нико погинуо. Гласови по којима је Пашинишао у Сриједац службеним послом, сасвим су неосновани.

БУДАПЕШТА, 8 септембра. — Данас почеше мановре 4-ог корпуса. Поред војних пристава Њемачке и Италије припуштени су мановрама, на њихову молбу и два бугарска официра, који се нађоше у Пешти на путу у Париз, пуковник Петров и мајор Маринов. Имали су част бити приказани Тесару и надвојводама.

МАДРИД, 8 септембра. — Четири убојна брода шпанолска допловише у суботу у Танжер да подупру искање Шпаније, да јој се плати штета и да задовољење што је један шпанолски брод оплијењен.

МАДРИД, 8 септембра. — Овдје се мисли, да нема никакве непријатељске смјера против Шпаније, што су неки Мароканци узели у плијен једну шпанолску барку. Вјерује се да ће марокански султан одмах пристати на свако задовољење.

ОДЕСА, 8 септембра. — Краљица Наталија кренула је јучер у Влашку.

ГИБРАЛТАР, 8 септембра. — Брат њемачког Цара, принц Хенрик, стигао је јучер амо на њемачкој убојној корвети.

БЕРЛИН, 9 септембра. — Херберт Бисмарк пратиће Цара на сватовском путу у Грчку.

ЈАШ, 19 септембра. — Краљица Наталија дошла је у Стинку (у Молдавији), гдје су је дочекали рођаци јој, свештенство и главари.

БЕЧ, 9 септембра. — Депутација руска драгонског пука надв. Албрехта дошла је у Беч да честита надвојводи павршених четрдесет година, од кад му је тај пук дарован.

БИОГРАД, 9 септембра. — Краљ је даровао митрополиту Михаилу велики крет Св. Саве.

РИМ, 9 септембра. — Одговара-

јући на брзојавни поздрав римскога кмета на дан прославе уласка италијанске војске у Рим, Краљ рече: Данаас нема више опасности по наше јединство, но и ако би га било, сви ће Италијани чинити пуно своју дужност.

ИЗ НОВИНА.

Биоградски француско-њемачки лист „Correspondence balkanique“, о коме се мисли да је полуслужбени орган садашње српске владе, има на челу свог 23 броја од 1 септембра ово:

„Неродница која се појавила у Црној Гори, приморала је цетињску владу да се обрати нашој влади с молбом, да допусти да се њеки број најсиромашнијих црногорских породица склопи у Србији. Српска влада, која лијено зна колико је српски народ бољећи према невољи која је снашла његову браћу у Црној Гори, а с друге стране поведена чувством заједнице која спаја обје државе, похитала је одговорити, да је готова задовољити, у највишој мјери, жељи књажевске владе. Влада се одмах латила нужнога посла, те је одредила све појединости за досељење, назначила крај, избор земаља и т. д.

Показујући тако похвалну хитљивост, влада је учинила народну дужност. Црногорци ће заного показати како им је мила та нова потврда пријатељства, и ми смо унапријед увјерени да ће и онако већ срдачни одношаји између обје државе, постати, ако је можно, још више својски. С друге стране, радо се уздамо, чин заједнице што га је биоградска влада учинила, у свијем српским земљама уродити благодатним плодом те утврдити осјећај, да сви Срби ваља један другом да пруже руку да би се одупрли свакој невољи, и да ни једна сила на свијет није подобна изазвати у крилу народа српског раздора или неслоге“.

Под насловом: Црногорски Књаз и Русија доноси нештански лист „Revue de l'Orient“, који иначе није наш пријатељ, чланак који почиње овако:

„Још се читаоци спомињу здравце Његова Величанства Цара приликом гозбе, која је давана у част Књаза Николе у Петрограду, у којој је здравици Цар назвао Књаза својим јединим и својим највјернијим пријатељем.

Од тога догађаја потекао је читав низ идеја и мишљења по свем јевропском новинарству и упињало се томе догађају дати какав политички узрок и политичку важност. Хтјело се на силу ставити га у везу са Царевим погледима према Књазу Николи, коме се наметало као да жели играти важну ролу на Балкану

До сад се не оствари ни једно од тих нагађања, али на супрот томе, деси се нешто, чим се Књаз може поносити и што га јаче приближује својем могућем пријатељу.

То је свадба, која је створила нову везу између царског дома и дома црногорског.

Унук Цара Николе, херцег Ђорђе Лајхтенбершки оженио се 28 августа са Кнегињом Станом црногорском.

Књаз Никола и Насљедник Данило бијаху пазочни свадбеној свечаности, која је била у дворцу у Петерхофу.

Грчка кралица кумовала је Кнегињи Стани.

Младенци појоше истога дана на једно добро херцегово. Цар их је благословио прије свога поласка пут Кодања, гдје је отишао да постоји неко вријеме у Фреденсборгу.

Књаз Никола и Нашљедник Данило такође одоше из Петрограда у Беч. При поласку, најодличније личности стекоше се на петерхофској станици, да се поздраве са Государом и са црногорским Књажевима, што показује најбоље како је високо цијењен Књаз Никола у Петрограду.

Овај Књаз заслужује одликовање, којим га части могући владар Александар III, јер је он умно стећи такође љубав свога народа, којег је оснажио и који је поштовања стекао изван својих граница.

Под његовом владом Црна је Гора раширила своје границе; својим побједама, он је могао њој придати окупације: Подгорицу, Бар, Никшић и Опци, који су припали Црној Гори на берлинском конгресу и којима је држава добила издужак на јадранско море.

Овијех пошљедњих година Књаз је преуредио црногорску војску, која је састављена само од баталона пјешадије и батерија артиљеријских. Што се тиче коњице, не може је бити, због природе црногорског земљишта.

Даље набраја статистичке и историјске податке, већином познате нашим читаоцима.

Задарском „Српском Гласу“ пишу из Петрограда 20 августа:

Јавио сам вам разлоге с којих вјенчање Књаза Ђорђа Максимилијановића Романовског, херцег Лајхтенбершког, са Кнегињом Станом није извршено онако свечано, као вјенчање њезине сестре и као што су остали цркови у царској кући. Цар је отпутовао својој тазбини у Копенхаген, пошто се опростио с Књазом Николом, који га је испратио са осталим великашима. Прије поласка цар је дао свој благослов вјереницима.

Вјенчање било је на Сергијевском добру Књажева Романовских. Ту је врло лијепа црква од бијелог мрамора, подигнута за Николе I, кад је овај строги и озбиљни владар дао своју милу јединицу херцегу Максимилијану Лајхтенбершком, примио га у своју царску кућу и назвао га именом својим: „Романовски“.

Свечаност дакле домаћа, али лијепа. У 2 сата посл. п. стала су долазити позвана лица у двор Књажева Романовских: супруга Књаза Евгенија Максимилијановића Романовског, Ђорђевог брата, многи генерали, дворјани, Божо и Благо Петровићи. Долазили су за тим чланови царске куће:

Грчка Кралица Олга, Вел. Кнегиња Вера Константинова, удовица Књ. Виртембергског, Књаз Никола и Нашљедник Данило, велики Књажеви Алексеје Александровић, Сергије Александровић са супругом, Димитрије Константиновић, Петар Николајевић са Вел. Кнегињом Милицом Николаевном, Никола Михаиловић, на још други Велики Књажеви и Кнегиње, све царски род.

Испред цркве били су разапети бијели шатори. Домаћи и страни новинари били смјештени ту пред црквом на лијепој мјести, оклеп су све могли виђети. Међу њима био је и наш дописник.

У два сата и по упутио се најприје у цркву женик Књаз Ђорђе Максимилијановић са ађутантом. За њим су дошла остала висока лица. Послије четврт сата додејаше курири на коњима и кочија са четири коња, у које се из Петерхофа довезла Кнегиња Стана. Пратио је вјереницу Књаз Александар Петровић Единбургски. Дочекали су је ђевери и испратили у цркву, а то: од стране женикове Вел. Књажеви Димитрије Константиновић и Никола Михајловић, од невјестине стране Нашљедник Данило и Књаз Арсеније Карађорђевић.

Служба у цркви трајала је близу сат времена. По свршетку упутили су се сватови по реду у двор. Пред свијем ишао је млади Књаз Александар Романовски са иконом. Син и ћер пуковника Шереметова носили су екут невјести. Пред црквом и у свему парку накупило се мноштво свијета из бољег сталежа.

У дворцу била је „закуска“, и гости су се разишли. Књаз Ђорђе са супругом отишао је на своје добро „Иванку“ код Тамбовског.

Данас изашао је царев указ, који одређује, да се Кнегиња Стана по титули свога мужа називље „Императорским Височеством“. Указ је потписан 19 о. м. на јакху „Држави“.

Вратио се и Књаз Никола са Нашљедником Данилом и свитом у Црну Гору. Испраћен је срдечно, као што је дочекал, са најбољим жељама за срећу и напредак њега и свега српскога народа. Заиста задовољан ће доћи и задовољно ће га дочекати његови соколови, јер доживијеше дане правог народног весеља, које јамче за бољу будућност.

Толико о његовом путу и о свечаностима, и ако касно, ради слаба здравља, али опет на вријеме за наше читаоце.

Амо је пријављен јуче један чланак берлинског листа „Post“ наперен против Русије. „Новое Време“ пише, да овај лист опет заподјивљава кавгу и навјешћује борбу њемачке штампе против Русије. Чланак је смијешан, јер као што „Post“ каже, да би Француска мировала, кад неби било Русије, тако би смо и ми могли казати, да се Аустрија не би противила Русији, кад неби било Њемачке. По тој истој теорији писао је „Pester Lloyd“ да би Мађарској био отворен пут на истоку, кад неби било Русије, и по томе Русија је многим крива што брани слободу источних народа. Тако одговара „Н. В.“, а по томе може се судити, да пријатељства између Русије и Њемачке нема ни у овоме часу, кад у

Берлину очекују живом жељом цара Александра.

Данас читао сам у цјелини чланак берлинског листа „Post“ има право што каже, да Русија не тражи пријатеља, јер јој не требају, јер вјерује, да може сама извршити свој задатак. То највише пече Њемачку и задаје страх кнезу Бисмарку, јер Александар III није хтио ступити у лигу мира, знајући како је Бисмарк одвратио његовом оцу Александру II, коме је Вилхелм I послаје побједу у Француској г. 1871 телеграф рао: „Послије Бога, највише теби имам захвалити, што се Њемачка ујединила“. Сад нека Бисмарк пази како ће сачувати без Русије оно што је с Русијом стекао.

ДОПИС.

Горња Морача, 1. Септембра 1889.

(Пометеници и обезбјеђење путницима.)

На жалост обистинила се је она изрека нашега народа:

„Намигује старац на Пећарац,
А Пећарац врху Јабланову,
Тешко томе ко је међу њима!“

Око планине Сињавине дижу се ова три врха: Старац, Пећарац и Јабланов-врх. Из горенаведених стихова може се лако разумјети, да је у овој планини, особито зими, велика опасност за путнике, па и за оне којима је добро позната. У овој планини сточни људи махом своју стоку зиме, а преко ње такође спаја пут велико племе Дробњак са Колашином. Више пута догађало се је, да путници и чобани залутају у снјежаној пустињи, јер и ако је гудураста, ипак постане зими од снјега тако равна, да би и највјештији могао залутати, да не зна где се налази и може лако погинути, као што нам свједочи и овај жалосни случај:

„Концем прошле 1888 године, два чобанина кренуше из Крње Јеле (у Горњој Морачи село под Сињавином) и пођу к стоци у Сињавину. Као што је велики снјег био, а још у путу дочека их мећава, те јадници нијесу знали куда ће. Лутали су много и сам Бог зна шта су претријели, док најпослије постадоше плићом свога нападача, и под дебелим снјежаним покривачем у мукима издахнуше близу Крње Јеле, одакле су и кренули. Чим се је дознало, одма се је покушало да се пометеници нађу, те су војници, све чета иза чете редом ишли да их траже, и цио труд је био узалудан. Најпосље, на Спасов-дан ове године, нађоше их од прилике на 150 метара далеко од прве куће крвојелеке, и пометенике лијено сахране. Вриједни командир г. Лука И. Мијатовић науми бар колико толико осигурати путнике и друге овуда пролазеће, те са првом четом свога баталиона побједе лучеве дијеле од 4 метра висине уз пут који спаја Дробњак са Колашином, а тако и од Крње Јеле до Прибоја, (овђе су зимље стаје за чобане), те тим свакога путника сачува од лутања и помета, које би их без овога очекивало зими скоро у свако доба. Пометеницима нека је покој души, осталим пут-

ницима опомена, да се управљају по побјеним дирекцијама, а г. командиру Луци хвала на добру и корисну мисао и заузеће.

Михаил Радовић

парох горњеморачки.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 9 септембра.

(Стоп.) Прошле недјеље бавио се неколико дана на Цетињу чувени француски умјетник-цртач, г. Морел-Рес, са својом женом. Г. Морел-Рес познат је великом свијету под умјетничким именом „Стоп“, којим се потписује на својим обилатим и духовитим пртежима у париском шалвном листу „Journal Amusant“. Док обични путници путују да се проведу и одморе од свакидашњег рада, „Стоп“ није дангубио ни на Цетињу, по је хватао својим умјетним карандашем сваку појаву нашега живота, која му се чинила необична и прикладна. Г. и гђа Морел-Рес кренули су у уторник, преко Крфа, у Атина, па у Цариград, оклеп ће жељезницом дома, у Париз.

— Г. Тодор витез Милинковић кренуо је, у недјељу, у Херцег-Нови, гдје ће бити вјешбања тамошње бесарске војске.

— Г. конте Р. Серсеј, привр. повјереник послова Републике Француске, пошао је, у понедјељник, на неколико дана у Дубровник.

— Данас у 11 часова прије подне, дошао је на Цетиње, ађутант Ђ. В. г. Славо Ђурковић.

— Вечерас стигао је на Цетиње, ванредни посланик високе Порте и опуномоћени министар при Двору Његова Височанства Тефик Беј.

(В. Н. Соколов), руски сликар, о ком је и „Нова Зета“ већ у краткој јави, заслужио је да се која више рече о њему. В. Н. Соколов родио се у туљској губернији, а васпитао се у московском училишту за живопис и вејање. Више година по том бавио у иностранству, а највише у Италији. Ове године наумио бјеше вратити се из Италије дома преко Цариграда, свратио се у Нови. Ту га је особито занимао мастир Савина, како својом грађом тако унутрашњим украсом, те се тога ради више дана бавио у Новом. Отуда је дошао на Цетиње. Угледав овдје случајно напрат мастира Мораче, много му се свиди тај знатики споменак српске архитектуре и зажели поћи и видјети га. Како је г. П. А. Ровински и онако био наумио да поново пропуштају те крајеве, придружи се њему Соколов. Обувши опанке крену пјенице са Цетиња, доведу се барком до Јабљака, а колима до Подгорице. Ту, због велике жеге, није се дуже задржао, но је брзо

ЛСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ

Прибира из народа

В. Отовић

VI.

Вук Лопушина и Мујо Буљубаша.

Санак сиио Буљубаша Мујо,
Од Никшића града крајинога,
А на своју од камена кулу,
У никшићку препитому јуну.
Сан уснио на ноге скочио,
Па изиде на бијелу кулу,
Те наложи ватру на одаку,
А притаче кафу на одаку;
Па срдито буду дозиваше,
И овако љуби говораше:
„Диг се љубо, не подига главе!
Кршан сам ти санак увидио,
Бе закука сиња кукавица,
У бијелу граду Никшићкоме,
А на кули побратима мога,
Побратима Ризовић Алила.“
Таман Туре, у ријечи било,
У то сјајна зора заплавила;
Турчин скочи на ноге лагане,
Па га ето у подрум дорину,
Брзо свога опремно дора,
Изведе га на мермер авлију,
Па се дору на средину баци,
Срдит Турчин у Никшиће поје,
Право кули Ризовића дође.
Када дође пред бијелу кулу,
Ту је Турчин одкочио дора,
Па на име зове побратима;
Побро њему дома не бијаше,
Већ његова бијела кадуна.
Пође Мујо на бијелу кулу.
Кад' га виђе Алијина љуба,
Закукала, као кукавица,
Кроз кукање була проговара,
„Мој ђеверо, буљубаша Мујо!

Јутрос ми се кула оборила!
Од крвника Лопушине Вука;
Заклао ми два близанца сина,
У Будошу високој планини,
И одјави пететотина брава.“
Тјешни буду буљубаша Мујо,
„А небој се снахо моја мила,
Ја ћу ћецу твоју осветити.“
У ријечи у које бијаху,
Док ево ти Ризовић Алила.
Обје су се але састауле,
Вијећају што ће и како ће.
Вели Мујо Ризвић Алиле:
„Побратиме буљубаша Мујо,
Како би ја ћецу осветио?“
А Мујо му тако одговара:
„Ласно ћемо мио побратиме!
Ја ћу Вука ласно додати.
Он је мени богом побратиме;
Знаш ли побро није било давно,
Кад' ја вођах тридесет Турака,
У зелену гору Теранића,
И Крнову високој планини?
Вуче, води тридесет хајдука,
У планину кад' се налазисмо;
Бољи јунак Лопушина Вуче,
Онколи ми друштво у планину,
Свијех тада погубити шћаше,
Но дах Вуку Богом побратимство,
И предах му свијетло оружје, —
И наше се избратило друштво;
На Божју се вјеру растависмо.
Како тадер дванајест година,
Ништа дара давали нијесмо.
Ти ћеш мени мито обећати,
А ја Вуку књигу оправити,
И звати га на моје дворове,
Да му дадем за братску дарове.“
Кад' му то за чу Ризвић Алиле,
Побратиму своје говораше:
„Ха за Бога драги побратиме,
Ево мита колико ти драго;
Ево теби двије златке мале,
Међу њима у срми андара,
Са рамена токе колајлије,

Из подрума дебела гаврана,
Нит' седлата нити обяхата,
И жутијех стотину дуката,
Тек додари љутога крвника,
Ја' његову са два, рама главу.“
Мујо скочи од земље на ноге,
Затече се поклати дорина;
Отиште га у Нишићку јуну.
Како дође на бијелу кулу,
Ситну књигу Лопушину пише,
„Побратиме Лопушина Вуче,
Ево има дванајест година,
Како смо се Вуче побратили,
Побратих те од невоље љуте,
У зелену гору Теранића,
И онда ти предадох оружје,
Са мојијех тридесет Турака;
На тврду се вјеру растадосмо,
Растадосмо, а не даровасмо.
Ходи дођи у Нишићку јуну,
А на моју камениту кулу,
Да ти, примиш големи дарове,
Које сам ти побро припремио;
А ево ти божја вјера тврда!
Да никакви пријеваре нема!“
Пође књига на Карамалинско,
А на руке Лопушину Вуку.
Када Вуче књигу прихватио —
И видио што му пише Мујо,
То је њему много мило било,
Те весело на ноге скочио,
Цеврда на бистра дохватио;
Хитро Вуче уз Крново пође
Па он сађе у Нишићку јуну.
А кад' кули Мујалиној дође,
По акшаму, међу јацијама,
Куцну Вуче, алком на вратима.
Осјети се буљубаша Мујо,
Те похита низ бијелу кулу
Па на кули отворио врата,
А сусрете побратима свога.
Руке пише у лица се љубе!
И питају за здравље јуначко.
Па с' узеше за бијеле руке,
Изидоше на бијелу кулу;

За готову софру засједоше.
Пију вина оба свакојака,
Турчин ради да опије Вука,
Но се Вуче, опит' немогаше.
Кад' то виђе Буљубаша Мујо,
Скочи Турчин на ноге лагане,
И саставља биља свакојака,
Једно, биље, од кој' боли глава,
Друго, биље, од кога се спава,
Треће, биље, од ког се опија,
То у вино Туре, смијешало,
Па напоји Лопушину Вука;
Наде Вуче, главом без поглавља.
Виђе Мујо ће погуби Вуче,
Па дозива бијелу кадуна,
Да доноси танана конона,
Оде буза на му проговара:
„Мучи Мујо, каменом ти стаде,
Зар ћеш вјеру божју саломити
И погубит' побратима свога?
Знаш Срби су крвави јунаци,
Не ћ' оставит, њега несвећена, —
Твојом скоро платићеш га главом!
За то Турчин ни хабера нема,
Но дохвати танана конона,
Па је Вуку савезао руке,
Па га саби у буцак од куле;
Па дохвати дивит и хартију,
Те је ситну књигу начинио,
А посла је у града Никшића,
Побратиму Ризабеговићу.
У књигу му ријеч говорио:
„Ево теби душманина твога,
Но донеси обећано мито,
Те поведи твојега крвника.“
Кад' му спреми лист књигу бијелу,
Часом књига у Никшиће сиде.
Кад' Алилу књига допанаула,
Он је љуби с' обадије стране,
„Благо мени од сад' довијека!“
Па потрча низ бијелу кулу,
До вранчића коња од медача,
Па га спреми што љепше могаше,
Натури му седло осмајлију,

креноу за Морачу, преко Лијево Ријеке. Морачки намастир задивљује рускога умјетника, како својом неимарском грађом и направом, тако и унутрашњим украсом, а особито му се свиђаху зидне слике (фреске), од год. 1578, у којима се налазе многа лица светитеља, и свако се одикује својим особним карактером. Не имајући довољно времена, Соколов се није могао пуно користити тим за сликара тако драгоцјеним грађом, но је само скинуо са двије тачке општи вид намастира и нацртао са свијем детаљима спољне двери црквене, украшене прекрасно изрезаним и углађеним ступићима од мјеснога камена, неке врсте сињег мрамора. У то се побулила толика воља у њему, да је зажелио походити Црну Гору и други пут и тада остати подуже, да би се могао одати нарочито снимању тога и других споменика српског сликарства и неимарства у Црној Гори. — Из Мораче је пошао, навијеште јешнице у Колашин и у Васојевиће, гдје је провео до двије недјеље, цртајући карандашом најљепше видове оних дивних крајева и сликајући акварелом значајне типове тамошње. Сваки који је видјео његову богату цртежику књижицу, могао је уживати, као да пролази галеријом живих слика. Један такав нацрт, Васојевића на коју с пунком, у оној простој али лијеној, по прлици старо-српској, пошњи тог племена, израдио је умјетник мастима и поклонио на спомен секретару руског посланства, г. П. Д. Вурцелу. Г. Морел-Рес (Соп) гледао је ту слику и рекао је много ласкав суд о умјетнику.

ПРОСВЈЕТА.

Главна скупштина „Матице Српске“.

Данас 23. о. м. одржана је главна скупштина „Матице Српске“ у дворани српског народног позоришта.

Са радошћу морамо напоменути, да је скупштина ова била врло добро посјећена а што је главно било је странаца много више него што то обично бива. У скупштини је било 103 члана од којих је преко 40 чланова са стране. Особито су лијепо заступљени били: Севтомашић, Панчевић, Митровић и Карловић, а и друга мјеста из Бачке и Сријема. Занета лијеп доказ о интересовању за овај просвјетни центар народни и дај Боже да нас у будуће све више на окупу буде!

Око 1/10 сати пошто чланови заузеле своја мјеста, председник друштвени Милош Димитријевић позове г. г. Јована Боруту проту бечејског, дра Стевана Малешеву из Сенте и Лазара Обреновића из Карловца, да овјерове присутне чланове.

После неколико минута изаслани одбор за овјеровање чланова изјави, да сви присутни и пријављени чланови имају право гласа у скупштини. Председник друштвени затим поздравља присутне чланове добродошлицом и изјави своју радост што види у тако лијепом броју испуњене чланове, што доказује интересовање за овај просвјетни завод — отвори скупштину.

Секретар друштвени А. Хадић чита извјештај о раду управног одбора.

Одмах у почетку овог извјештаја, управни одбор јавља за смрт престолонаследника Рудолфа, а скупштина је устајањем одала достојну пошту успомени високог покојника.

Пошто је извјештај прочитан Јаша Томић узе ријеч те примјети, да он неће да говори јели право што је одбор додјелио фискалу друштвеном 1500 фор. награду за добивен процес у корист фонда Марије Трандафилке против Браће М. Поповића и Димитрија Поповића и др., али држи, да то одбор није могао чинити јер то спада у дјелокруг скупштине по чл. 19. друштвеног устава.

Др Стеван Павловић потпомаже предлог Јаше Томића и вели, да се по штату тима не смије давати ван плате награда званичницима, а у овом случају најмање, кад је то била сасвим обична парница. Но осим тога парница је обновљена, па ко ће платити ту издану награду, ако се процес изгуби. Напошљетку вели, да му баш није стало за овај случај, него се боји за конвенцију овог случаја.

А. Хадић примјешује, да је и до сада бивало да су за велике парнице посебне награде издаване, па тако је и сада било. У осталом чланови одбора за овај рад одговарају.

Председник М. Димитријевић вели, да је одређена награда фискалу потпуно оправдана, јер је у ту парницу уложио фискал грдан труд, а награда је оправдана тим више, што је парница на два суда изгубљена и тек ју је фискал друштвени уложио сву своју снагу и знање код највишег суда добио.

Др. Миша А. Поповић из Руме примјешује, да сви заводи за веће послове дају посебан хонорар. Фонд због кога је вођена парница добио је врло знатну своту, то је и награда посве пропорционарна томе. Што се пак тиче реновирања парнице, то он држи, да је врло тешко апелирати кад већ једном највиши суд ријешу неку ствар.

Др. Божески потпомаже предлог Томићев и дра. Стеве Павловића и вели, да је могуће да ће се изгубити парница ако је реновирана кад има нових разлога, те стога није требало издавати награду.

Др. Малешев држи, да је управни одбор коректно поступио, али без обзира на то, он је тога мњења, да фискал завод може наградити особито за тако велику парницу. Одбор је добро урадио и што је издао награду, јер он је наградио једно свршено дјело. Чекају пак свршетак реновирања парнице то би могло ићи у поглед. Он се слаже са извјештајем управног одбора и препоручује да га скупштина узме на знање.

Светозар Савковић примјешује, да 250 дуката према 100.000 фор. није много и он би желио да „Матица“ добија што чешће такве парнице, па нека се за сваку фискал награди са 250 дуката.

Јаша Томић на завршетку дебате предлаже, да се упути управни одбор, да предлог о награди тој скупштини на ријешење поднесе.

За тим се прешло гласању устајањем и од присутних чланова предлог Јаше Томића и дра. Стеве Павловића на које се

заједно гласало добио је 8 гласова и то два предлагача, дра. Павловића и Томића, дра. Божеског, Ј. А. Ђуришића из Руме, Антонија Ђорђевића, Саве Стојковића, Петра Поповића и Васе Милутиновића, те према томе је извјештај управног одбора скоро једногласно узет на повољно знање.

Секретар А. Хадић чита извјештај подпредседника о књижевном раду матичином.

Извјештај овај узет је на знање.

Затим се прошло избору председника друштвеног. Др. Малешев предлаже, да се досадањи председник умоли да се прими и на даље председничке дужности. Скупштина једногласно усваја овај предлог.

Председник Милош Димитријевић: „Ја сам вољан вапем захтјеву одговорити и председничку столицу, ову дичну столицу, наново узети и увјерити вас, да ме при овом ријешењу само родољубива воља руководи. Мени отиравање овог и ако не тешког знања, на терет пада због старости, али српском народу служити и услужити му чинити догод ми физичке силе дозвољавају, за најсветију дужност држим. Ја вам зато захваљујем на повјерењу. У овим околностима када је ово једино мјесто, гдје се можемо слободно кретати. Чувајмо дакле „Матицу“ и радимо сви колико год можемо да се просвјета по народу шири, а да се то постигне треба заводу углед подићи, да сјаје доље и да импонира горе а то ће се учинити ако овај завод и умно и морално и материјално цијело Српство потпомагало буде, а ми овдје смо позвани, да углед овог завода дижемо а то ће мо учинити ако се приликом наших састанака са тактом понашамо, ако партијизам на пољу оставимо а овдје као браћа на унапређењу завода порадимо. Ја ћу бити праведан, али ако будем принуђен, да строга пословног реда употребим, то ћу учинити само у интересу завода овог. Ја мене препоручујем и молим, да ме при за мене тешком раду скупштинском потпомажете. (Живео!)

За тим је једногласно изабран за подпредседника друштвеног досадањи подпредседник Светозар Савковић.

У управни одбор изабрани су сви досадањи чланови тога одбора, само на мјесто Павла Гостовића и дра Лазе Станојевића, који се не хтједоше даље примити изабрани су: Др. Ђорђе Дера и Арса Пајевић.

Секретар А. Хадић чита нове чланове, који су се у току године уписали. Из тога извјештаја види се да је број чланова порастао са 61 чланом.

На штатима „Преглед стања свију фондова под управом матичином за год. 1888“ дао је Јаша Томићу и Васи Милутиновићу фискал књиговођа друштвени обавјештај, те је за тим по предлогу одбора о извршеном прегледању рачуна свију фондова, издана опросница рачунарима.

Пошто је још узета на знање наредба министарства којом се одобравају прорачун за год. 1889 о заједничким управним трошковима и о фонду Павла Јовановића, Петра Костића Гедеона Дунђерског и Сима Ђорђевића, и пошто је примљен прорачун о заједничким управним трошко-

вима за год. 1890. као и засебни прорачун о сваком фонду под управом матичином (18 на броју) за год. 1890., председник је на жељу скупштине на 1/4 одложио сједницу до 3 сата по подне.

Скупштина матичина наставила је свој рад у 1/4 сата по подне.

На позив председничков прочитао је секретар друштвени А. Хадић предлог књижевног одјељења за распис награда из фонда Јована Наке В. С. Милутиног за годину 1890. с тим, да се књижевно одјељење овласти, да се могу издати награде дјелима, која су за награду стигла и која стигну мимо расписане награде, ако се пронађе, да то заслужују.

Скупштина усваја у цјелини предлог књижевног одјељења.

Секретар А. Хадић подноси скупштини предлог, да се за годину 1890. поново распису неке већ расписане награде из задужбине Јована и Терезије Остојића.

Прима се.

За тим се прешло избору питомаца заклада Павла Јовановића, Петра Костића и Нестора Димитријевића.

За стипендију Павла Јовановића пријавило се седам компетентата и то: Станко Морар из Орловата свршени реалац; Стеван Грубић из Коренице, техничар; Стеван Петровић из Земун, свршен реалац; Василије С. Радосављевић из Тења техничар; Светислав Драгаћ из Голубинаца свршен реалац; Стеван Милојчић из Даља техничар и Коста Чутуковић из Земун свршен реалац.

Пошто је Стеван Грубић добио међутим стипендију Миланковић Петровићкину од српске новосадске црквено-школске општине, то књижевно одјељење, пошто је тачно прегледало свједоче осталих шест компетентата, препоручује скупштини ради избора Василија С. Радосављевића из Тења, техничара треће године и Стевана Милојчића из Даља техничара друге године.

Скупштина је једногласно изабрала првог предложеног кандидата Василија С. Радосављевића.

За тим се прешло избору питомаца Петра Костића.

Скупштина „Матице Српске“ сваком приликом, кад год је бирала питомаца за Костићеву закладу, свагда се морала томе подуже задржати, јер јој је увијек било тешко одлучити, кога да бира за питомаца. Узрок је томе тастаменат Петра Костића, који управо везује руке „Матици Српској“ и тако рећи ограничава је тако, да често бира Черевичане, које управо не би хтјела бирати, пошто им се квалификација управо не би могла у обзир узети. Компетентата има увијек из Черевича, али то су компетенти највећим дјелом из основних школа, међутим има на ту стипендију добро квалификованих компетентата са средњих и највиших завода. Резултат је увијек скоро бивао, да су бивали Черевичани претпостављани, па ма и са лошијом квалификацијом, најбоље квалификованим компетентима. Посљедња тога бивала то, да је са малим изузетком сав новац, који се године трошио на питомаце ове закладе Костићеве остао посве бесплодан, јер ова заклада тако рећи није дала народу нашем ни једног таквог посланика, каквог је осно-

На облуке стави кубурлуке,
А у њима двије златке мале;
Друге двије себи за појасом,
Међу њима у срми андара,
У бисаге мито свеколико,
На појакх својега зекаља,
У поводе Мујова гаврана.
Отиште га Грачаницом малом,
Докле дође у Никшићку јуну,
До бијеле Мујагине куле.
Угледа га Буљубаша Мујо,
Хитро скочи ерете побратима,
Сезамо се Турци подравивше,
За бјеле се ухватише руке,
Па заједно уз паоце кули.
Када дошли у бијелу кулу,
Јадан Вуче сједи у будаку,
Тешко га је пиће оставило.
Страшно очи раздрачио Вуче,
Од њега се Турци препануо.
Ал' му вели Лопушина Вуче:
„О курвићу Ризабеговићу!
Што се страшни везана јунака?
Већ тако ти Мухамеда свеца!
Мушки мене данас посијечи;
Јер сам теби доста јада дао,
Погубио твога старога баба
И заклао два сина близанца.
Сад' се свети али мушки мари.
Јер да си ми руку допауо,
Ка' јунака бих те изгубио.
Сад' се хвалит' можеш по Никшићу,
Бе погубио доброга јунака.“
Вели њему Ризабеговићу:
„Овоје те ни посијећи не ћу,
Но те водит' граду Никшићкоме
Но хајдемо Мујо побратиме,
Извед' Вука пред бијелу кулу,
Да га свежем за зекаља мога,
Да га водим на бедуму града,
Да ми аге бакшиш поклањају,
Да намирим мито свеколико,
Које сам ти за њега донио.“
Јадна Вуча ухватише Турци,
Изведоше њега у авлију,

До зекаља Ризабеговића,
Па за њега притегоше Вука.
Таде Алил приклони Зекана,
И зајми га низ питому јуну;
За њим јадан Лопушина Вуче,
По камењу и дрвећу туче,
Туче Вуче, дрље и камење,
Турчин гони својега зекаља,
Док доћера пољу Никшићкоме,
Онда Турчин помами зекаља,
Те му пусти игра у колаче;
За њим јадан поскакује Вуче,
Докле Турчин граду долазио,
Па на бедум изводио Вука,
То виђоше аге од Никшића,
Па „бумбарех“ Алу долазаху.
Како који њему долазаше,
Добар њему бакшиш поклањаше,
Орђедли му и аферим вичу,
Док је Турчин мито намирио.
У то дође Амза капетане,
Па сестрићу ријеч говорио:
„Мој сестрићу Ризабеговићу,
Рапта мучиш такога јунака?
Што му мушки не одкунеш главу?
То је намсуз сваком грађанину.
Да га хоћеш мени поклонити,
Да му главу одкинем јуначки.“
Вели њему Ризабеговићу:
„Мој данца Амза капетане,
Овђе Вука погубити нећу
Но га водит' у Будум планину
На торину опушћелу моју,
Бе је моју ћеду погубио.“
Вели њему Амза капетане:
„А ти, узми једну кљусетину,
Те на њоји тури Лопушину,
Да не мучиш такога јунака.“
Послуша га Ризабеговић,
Те додвара стару кљусетину,
Па посади на њу Лопушину.
Отле туре отиште зекаља,
И окрену пољем ка Будуму.
Но је Вуку срећа прискочила, —
Те конопце ослабило сунце!

Јадан Вуче, измакнуо руку,
При Турчину прићера кљусину,
Ухвати га за прси широке, —
Туре њега за грло бијело.
Оба пали у зелену траву,
Ал' се Вуче, налазио горњи,
Од оружја ниђе ништа нема,
Док Турчину скочио на груди,
Уграби му андар гвожђе љуто,
Те Турчину одбалио главу;
Па му узе коња и оружје;
Зекаљу се на рамена баца,
Отиште се уз Будум плавину.
У Будуму Вуче починао,
Док бијели данак пријешао,
А тамна га замјенила нојца,
Пошто нојцу дочекао Вуче,
Нећће поћи на Карамалинско,
Но се врати Грачаницом жуци,
До бијеле Мујагине куле.
Кад' се танкој помолио кули,
Гласно виче Муја побратима:
„Курво једна Мујо, побратиме,
Што ми јутрос не савеза Вука?
Но ми Вуче у гору умаче,
Донеси ми мито свеколико.“
Ово зачу на кулу Мујага,
Те провири пендером од куле
И угледа Алију Зекаља,
Збиља мисли да је Алибаша, —
Од тога се турчин препануо,
Па похита низ бијелу кулу,
Те искочи на авлијска врата;
Суерете га Лопушина Вуче,
У руке му двије пушке мале.
На Мујагу обје опалио,
Поштено му ватру прихватиле,
И Мујагу добро погодиле,
Те му живо срце разнијеле!...
Мртав паде преко прага Мујо,
Како паде Вуче, му допаде,
Те Мујову одсијече главу.
А гледа га Мујова кадуна,
Са пендера од бијеле куле,
Те Мујаги мртавом говораше:

*) Од Ј. Р. Ђердјевића.

ватељ закладе при оснивању исте у виду имао.

На многим скупштинама до сада справљало се то питање, да ли је „Матица“ баш заиста тестаментом везана, да мора бити Черевихана изабран и свагда се тумачиле ријечи тестамена, „да првенство имају од најспособнијих синова Черевихија а ако таквих нема, онда долазе синови из Сријема“ и т. д., у корист Черевихана

И овом приликом се то исто питање подстакло и отворило се била дебата, коју ћемо ниже у кратко поменути а сада ћемо да видимо колико је компетената било и какви су.

На ову стипендију пријавило се 20 компетената и то: Глигорије Стајић из Мокрина, положио испит зрелости са одликовањем у Карловце; Стеван Митровић из Черевиха свршио основну школу с добрим успјехом у Черевиху, Лазар Ненадовић из Модоша свршен гимназиста, положио испит зрелости са одликовањем у Н. Саду; Тодор Милиновић из Черевиха изучио III разред основне школе с врло добрим успјехом у Черевиху; Стеван Стојковић из Нештина, положио испит зрелости са одликовањем у Вилковцима; Александар Писаревић из Ирига, положио испит зрелости у Карловцима; Коста Младеновић из Врдица медицинар у Грацу, положио 3 испита са добрим успјехом; Станко Аранички из Ердевика, свршио III гимназијски разред у Новом Саду са врло добрим успјехом; Миливој Матић из Вуковара, свршио IV. разред пучке школе у Вуковару са врло добрим успјехом; Јован Крагић из Черевиха, свршио IV. разред основне школе са врло добрим успјехом; Илија Пајић из Нерадина, свршио I. годину медицине, положио испит зрелости са одликовањем у Осјеку; Сава Путник из Руме, правник I. године, положио I. основни државни испит; Бранислав Грчић из Даља, медицинар, положио испит зрелости са одликовањем у Осјеку; Димитрије Петровић из Врбање, свршио V. гимн. разред са одликовањем у Карловцима; Милан Коннић из Черевиха, изучио IV. разр. осн. школе са врло добрим успјехом у Черевиху; Павле Јездиновић из Черевиха, изучио IV. разр. осн. школе са добрим успјехом; Милан Милутиновић из Черевиха, свршио IV. разред српске школе и IV. разр. опће пучке школе са врло добрим успјехом; Гавра Стејић из Черевиха, свршио IV. разр. гимназије; Војин Срђанов из Сентомаша, свршио је V. гимн. разред са врло добрим успјехом и Владимир Миладиновић из Чапље, свршио II. гимн. разр. са добрим успјехом.

Од свију ових компетената кандидовао је књижевно одјељење у првом реду у смислу тестамена ова четири Черевихана: Стевана Митровића, Теодора Милиновића, Милана Коннића и Милана Милутиновића, све ученике основних школа, и у другом реду: Стевана Стојковића из Нештина, који је положио испит зрелости са одликовањем.

Изабраник черевихке општине препоручује Милиновића.

Милан А. Јовановић вели, да је у стечају расписано једно, евентуално два питомачка мјеста, те према томе препоручује да се бирају: Милутиновић и евентуално Милиновић.

Миша Димитријавић, тражи да се прво у принципу ријеша, да ли да се бира питамац из Черевиха или он из осталих крајева у смислу тестамена, те ће се онда о личностима говорити. За тим примјећује, да је „Матица Српска“ до сада увјек готово бирала Черевихане али се показало, да то није добро било, јер ни један питамац скоро није довршио отпочете науке, него је или одма или на пута малаксавао и мора губити стипендију, те се тако рећи новац узалуд трошио из закладе ове. Узрок је томе поглавито то, што су се већином питамац бирали из основних школа, квалификација којих врло мало или нимало не даје гаранције за даљи успјех и напредак у наукама. Тиме је примашена цијела и није достигнут ни смјер тестатора, који је оснивањем ове закладе ишао на то, да народу српском образује корисне чланове. Он није за то да се бирају Черевихани са квалификацијом из основне школе тим више, што се међу компетентима налазе ђаци из виших школа са одличном квалификацијом.

(Свршиће се.)

„Учитељски Дом“ у Загребу отворен је у препрошл уторник. О свечаности јавља „Обзор овако:

„У уторник 22. о. м. у 10 сати прије подне отворен је и хрватском учитељству предан њихов дом, њихов понос и сјајни свједок напретку наших учитеља и њихове солидарности, какву би жељели сви свим нашим стаљацима. Данашња учитељска свечаност значајна је и знаменита не само за хрватско учитељство: оно је један лист у културној повјести хрватско-

га народа. Зграда, дом учитељски на свеучилишном тргу, уздиже се као крајни споменик, што га је сам поставио онај етажеж, у чијих је руку нарастао народ. И тај је споменик достојан тога етажежа. И код саме свечаности отварања ове лијене зграде показало је учитељство, како озбиљно схваћа значај важност овога момента. Овамо је нагрнуло до 300 учитеља и учитељица из свијех крајева отаџбине, да буду свједоцима славе, која мора да узнесе учитељска срца, а да раздрага осјећања свакога хрватскога патриоте. Приземље учитељскога дома врвило је данас цијело пријед небројеним опшњинством, а понавјише учитељством. У 10 сати отпочела је права свечаност, којој су присуствовали у име владе предстојник др. Стјепан Спевец и зем. школски надзорници Цувај и Стипетић; у име града Загреба подначелник Милан Станковић и сенатор Дежелић; затим бијаху ту заступана сва хрватска учитељска друштва, а уз то и велики број словенских и чешких учитељских друштва „свето јеронимско“ и „Матица Хрватска“, госпођински одбор, акад. друштва „Звојимир“ у Бечу и „Хрватска“ у Грацу, један заступник учитеља из Штајерске и т. д. Затим је госп. предсједник „Савеза учитељских друштва“, надзорник Иван Филиповић, кратким говором замолио г. предстојника Спевца да дом отвори. Г. предсједник Спевец је у име владе затим прогласио да је дом отворен и предан својој сврси. Након отварања прозбори опет г. Филиповић, као предсједник „Савеза“, дакле као домаћина, прекрасно слово, које је својим срдачним садржајем особито у оном дјелу, који је на учитељство управљен, изазвао бурно одобравање. Кад је г. Филиповић завршио, гласба ватрогаснога друштва пред домом засвира царевку, а свеукупно то сакупљено учитељство стојећи одјецва царевку. Затим је госп. подначелник Станковић у име главнога града Загреба поздравео хрватско учитељство и њихов дом, онда гђица Марија Јамбришкова у име го спољинскога одбора, г. каноник Будици у име св. јеронимскога друштва, те редом заступници осталих просвјетних завода.

У „Бранику“ има ова изјава:

Више српских листова разлијели су насумце и без довољног обавјештаја глас, да сам ја десет хиљада дуката ставио на расположење министру просвјете у Србији на просвјетне цијели. Овај пренагљени глас ваља ми исправити и казати шта је у ствари.

При крају прошл. мјесеца полазећи у Париз на изложбу направио сам тестаменат, којим сам учинио расположење о цијелом имању мом, за случај моје смрти. О подробностима тога мојега расположења, и о дотичним свотама ником нијесам ништа изјесно казао. И оним пријатељима, и мога повјерења људима, које сам умлио, да тестаменат као свједоци потпишу само сам уопште навести, да сам повећи дио своје тековине оставио на просвјетне цијели, и тестаменат су они нечитано потписали. Мени би милије било, да је ово моје посљедње расположење остало са свим у тајности, али новинари по својој навици хотећи показати, да они све дознавају, и све знају, изнесоме га на јавност, и то не као што јесте, него по својој цуестој комбинацији, због чега им ни мало немогу рећи хвала. — Ја те новинарске гласове исправити, и на праву их мјеру свести нијесам могао прије него што сам се с пута вратио, које ево и чиним.

Казаћу шта је и даље у тој ствари сљедовало: Моје је увјерење, да штогод се учини у корист науке и просвјете ма гдје, то иде у прилог општој просвјети и напредку човјечанства. Држао сам увјек и сад држим: да је право, ако онај дио свога имања, који сам у Србији стекао, бар посље своје смрти Србији и вратим, тим прије, што овоустан дио нашег народа просвјетних фондација доста има. И тако кад сам се с пута вратио, одем у Биоград, и изјавим г. министру просвјете, да сам вољан и да желим једну фондацију на просвјетне сврхе формално и неопоредиво основати, — то сам и учинио, пренесав моја потраживања код тамошњих јавних завода и код неких приватних дужника мојих, у износу десет хиљада динара — а то је од прилике свота, коју сам за вријеме мога службовања у Србији зарадио и уштедио — на министарство просвјете у корист моје фондације, која има у живот ступити тек посље смрти моје, а већи дио камате нашао сам за савјетно задржати себи на доживотно уживање.

Толико нађох за потребно изнијети на јавност о тестаменту моме, кад се већ о њему почело говорити.

Молим пошт. уредништво оних новина, која су о овој ствари нетачне гласе донијели, да исте према овом исправе; а за други пут савјетовао би им, да и са повољним гласовима не пренагљују прије него што се довољно необавјесте.

Др. Љуб. Радивојевић.

Умјетност.

Мајци која га роди. Црногорском војнику. Мушки збор на ријечи Р. Рогановића. Роберт Толингер. Дјело 18. Цијена 1 фр. Издање друштва „Гусе“ Бр. 12.

Поруке уредништва и администрације.

Путнику с Ријеке Иван-вегове — У другу недељу.

ОБЈАВА.

Кућа синова пок. Сава Милошева Ивановића издаје се јавној продаји за измиру њихових дугова. Кућа је на под, а на главној пјаци. Ко би желио исту купити нека се пријави потписаној Управи, 13.—20 и 31. Августа ове год., ког ће се дана дати ономе ко највишу цијену и готов новац буде понудио.

У исто вријеме позивају се њихови дужитељи да се одређеног дана пријаве са својим рачунима и признацима.

Цетиње, 28 Јула 1889.

УПРАВА ВАР. ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Ријешењем Великог Суда од 25 августа о. г. Бр: 2518. Томо Марков Мартиновић из Цетиња поднао је под стецистице због презадужености, услед чега се позивају сви његови дужитељи из унутрашњости, и са стране да се на 15 октобра о. г. са својим исправама, било лично било преко својих пуномоћника пријаве Капетану Цетињском, који се до овог дана неби пријавио губи свако право на даље потраживање.

ОГЛАСИ.

!!! АКО ХОЋЕТЕ !!!

добро и јефтино назарити, на-
ручите брзо за мушке:

Једно цијело одијело од стофе, фино, нов начин (капут, прелук и гаће) добро рађено, прије за фиор. 18 —, сад за фр. 10 —.

Исто одијело, прве врсте, прије фиор. 22. —, сад фр. 14. —.

Исто одијело, особите врсте, прије фиор. 30. —, сад фр. 18. —.

За дјетиће од 8—16 година.

Цијело одијело од стофе, фино, одабрана кроја (капут, прелук и гаће) прије фр. 15. —, сад фиор. 8. —.

Исто одијело, прве врсте, прије фиор. 22. —, сад фр. 12. —.

За дјецу од 2—10 год.

Цијело одијело, најфиније опреме, прије фиор. 7.50., сад фиор. 3.80.

Исто одијело, прве врсте, прије фр. 12. —, сад фр. 5.50

Исто одијело, особите врсте, прије фр. 18. —, сад фр. 8. —.

При наруџбинама молимо да се мотри на ово:

При одијелима за одрасле молимо назначити тачно у сантиметрима ширину груди и дужину крока, а за дјетиће и дјецу доба живота. Шаље се одмах тек се пошље новац, или на исплату на пошти (ривалсу).

Особита напомена: Сва поменута роба најбоље је врсте и продаје се по ту нечувено малу цијену само ради превелике стоварене готовине.

KLEIN'S

Internationales Waaren-Exporthaus
Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се врати новац.

(7—25)

Овога дана биће распродаја неког кретног имања Томова, које се састоји I. у Баице из једне куће на под тиглом покривена и 1½ рало земље на четирт мјеста II. под Умце 2. рала земље. III. у планину пет комата горе.

IV. у планину једна кућа зидана поземљуна сламом покривена су 4 рала земље на четири мјеста, уз земљу има и горе. V. кућа на Чулице са 2 рала земље и гора. —

Ко би желио све имање, или поједине комаде купит, нека се пријави капетану Цетињском до реченог дана.

Цетиње, 1. Септембра 1889.

Бр. 700.

УПРАВА ВАР. ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Ријешењем Великог Суда од 12 јула о. год. Бр. 2053. износи се на јавни инканат кућа Блажа И. Врбице постојећа у овој вароши у главној пјаци. Кућа је дугачка с лица 5 метара, једном камаром, (ошаклијом) при земљи и ходником с приједа, с магазином позади исте: на поду има с приједа једну камару су два прозора, и позади једну помању камару. Први глас инканта биће од фиорина 1500 а. в.

Ко би желио исту кућу купити нека се пријави овој Управи до 1 октобра о. г.

Цетиње, 18 августа 1889.

Бр. 647.

УПРАВА ВАР. ЦЕТИЊА.

TIMBRES-POSTE

J. DELZENNE, 1, Rue Allent, PARIS
Achète tous les Timbres anciens et nouveaux, et paie par retour du courrier. — Lui faire des offres avec échantillons.

!!! СВАКА !!!

!! УШТЕДИ 100 НА 100 !!

АКО НАРУЧИ ОВЕ СТВАРИ:

Цијеле гаће (чакшире) од стофе, инглеске, (сваке мјере), прије фр. 4. —, сад фр. 1.55.

Цијеле гаће од стофе (сваке мјере) прве врсте, прије фр. 4.80, сад фр. 1.95.

Цијеле гаће од стофе (сваке мј.) особите врсте, прије фр. 6. —, сад фр. 2.80.

Дјечја одијела за праће, од 2—10 год., праве боје по фиор. 1.30, 1.50, 1.80 до 2.20.

Гаће за праће, пртене, за радине сваког посла од 90 новч. до фр. 1.80.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, фина до 6 год., прије фр. 2, сад 90 н.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, од најфинија кретона, до 6 година, прије фр. 3. —, сад фр. 1.10.

Женске кошуље везене, од постава обичног, прије фр. 1.50, сад 80 н.

Женске кошуље везене, од фина постава, прије фр. 2.20, сад фр. 1.10.

Женске кошуље од пифона, врло фино везене, прије фр. 2.10, сад фр. 1.20.

Радничке кошуље, најтеже врсте у све боје по 80 новч., 90 новч., фр. 1. —, фр. 1.10.

Стофа за цјелокупно прољетње или љетње одијело у све боје за највишег човјека фр. 4. —.

Одабран клобук, најновија чина фр. 1.50.

Ко буде наручио клобука, да изволи назначити обим главе, за гаће ширину крока (дужина ноге изнутра) у сантиметр, за дјецу доба живота. Вриједи зајета да сваки покуша наручити што, да се увјери о ванредној јефтиности и ваљаности робе. Шаље се одмах тек се пошље новац или на исплату на пошти. Молимо да се добро мотри на адресу:

KLEIN'S

Internationales Export-Waarenhaus
Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се врати новац.

(7—25)